

[Thorvil Kristensen.]

man har at spille på, når man skal fremkalde en bevægelse i den ene eller den anden retning, er hovedsagelig skatterne og anlægsudgifterne. Man kan forhøje eller nedsætte skatterne — det kan ved lovændring gøres forholdsvis hurtigt — og man kan udsætte eller fremskynde anlægsarbejderne, og det er da også disse to instrumenter, vi særlig har spillet på i de senere år. Hertil kunne man måske føje statens obligationssalg, men dette instrument har ikke fungeret så godt i det sidste halvandet år.

Det er klart, at skal man gøre noget virkeligt med varig virkning, trænger man også til at se på den tredje store faktor i statsfinanserne, det, som man egentlig kunne kalde for statsfinansernes grundstamme, nemlig driftsudgifterne. Hvad dem angår, er de gennemgående fastlagt i forskellige udgiftslove, skolelove, forsvarslove, sociallove o. s. v., og dermed er jo for en stor del de tal, der er indgået i de skiftende finanslove, bestemt.

Det er derfor klart, at man ikke for alvor kan komme ind på besparelsspørgsmål uden at tage nogle af udgiftslovene op til eftersyn. Jeg har tidligere haft lejlighed til at sige, at det var rimeligt at gøre dette i forbindelse med skattereformen, og vi har da også fra vor side ved den begyndende gennemgang af skattereformforslagene taget visse af disse problemer op til drøftelse i udvalget og vil også senere vende tilbage til dem.

Når man drøfter skattereform, taler man på forskellige punkter om, hvorledes udgifterne skal fordeles mellem stat og kommune. Her er der god anledning til at se på, om disse udgifter overhovedet er bestemt sådan, som det er praktisk under nutidens forhold. Forholdene har jo skiftet meget her i landet i de sidste årtier, og derfor er der sikkert visse ting, som det er betimeligt at tage op til overvejelse. Jeg skal nævne nogle eksempler herpå. Når jeg nævner disse eksempler, gør jeg det, fordi det er konkrete punkter, som vi fra venstres side ønsker

taget op til praktisk overvejelse i den kommende tid med henblik på mulighederne for besparelse.

Jeg nævner først renterne af statens udlån. Staten har jo en meget stor udlånsvirksomhed. Jeg bad i fjor i finansudvalget om at få en oversigt over, hvad renten er for de forskellige slags statsudlån, og hvor i lovgivningen eller på anden måde denne rente er fikseret. Jeg har også fået en sådan meget interessant oversigt, og det takker jeg for. Bl. a. på grundlag af denne rettede jeg under debatten i marts måned en henstilling til den højtærede finansminister vedrørende muligheden for en forhøjelse af renten på nogle af byggestøttelånene fra den ældre lovgivning. Den højtærede minister lovede at tage det op til overvejelse, og jeg vil gerne bede den højtærede minister udtale sig om, hvorvidt disse overvejelser er afsluttet. Men der kan jo være andre former for statsudlån, og jeg tror, at vi i finansudvalget bør have et samråd med den højtærede finansminister om dette. Det ser jo ud til, at vi nu, desværre kunne man sige, i temmelig lang tid fremover skal have et forholdsvis højt renteniveau, i hvert fald sammenlignet med det, vi havde lige efter krigen, og det vil derfor være rimeligt, at vi forhøjer rentesatserne for nogle af statens udlån; ellers får de, som bliver begunstiget med disse udlån, en altfor stor fortrinsstilling i forhold til andre borgere her i landet.

Et andet punkt, jeg vil nævne, er taksterne for forskellige af de ydelser, staten præsterer. Jeg skal her nævne et enkelt eksempel, nemlig rigshospitalet, som vi har haft samråd om i finansudvalget, ved hvilken lejlighed jeg tog anledning af en konkret sag til at undersøge, hvordan taksterne har været gennem de senere år. Det viser sig, at de takster, der betales for at ligge på rigshospitalet, nemlig 4 kr. på fællesstue og 12 kr. på enkeltstue, har været uforandrede i hvert fald i mindst 20 år, idet de nuværende takster er de samme, som gjaldt i finansåret 1934—35. I den tid er prisniveauet steget til mellem det dobbelte og tredob-